

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

21. mai 2019 nr 1-3/19/956

Lannu II turbatootmisalal maavara kaevandamiseks antud keskkonnaval VILM-035 muutmine

I. ASJAOLUD

Aktsiaselts Matork (registrikood 10131312, aadress Viljandi maakond, Viljandi vald, Eesnurga küla, 70306) esitas Keskkonnaametile 28.02.2019 Lannu II turbatootmisalal maavara kaevandamiseks antud keskkonnaval VILM-035 (edaspidi *kaevandamisluba*) muutmise taotluse (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.02.2019 kirjana nr 12-2/19/203).

Aktsiaselts Matork soovib pikendada maavara kaevandamise loa VILM-035 kehtivust 30 aasta võrra, s.o kuni 27.12.2049. Loa pikendamine on vajalik, et ettevõtte saaks kehtiva maavara kaevandamise loa jooksul turbavaru täielikult ammendada ja ala nõuetekohaselt korrastada. Lisaks soovitakse viia mäeeraldise piir vastavaks jääkvaru uuringu põhjal moodustatud ja kinnitatud varu plokide piirile ning korrigeerida teenindusmaa piiri.

Lannu II turbatootmisala pindalaga 108,58 ha (sh mäeeraldise pindala 106,65 ha) asub Viljandi maakonnas Mulgi vallas Ärikülas ja Lilli külas Keskkonnaministeeriumile kuuluval maal, mille volitatud asutus on Maa-amet ja Riigimetsa Majandamise Keskus. Vaadeldav ala paikneb kinnistutel Lannu tootmisala (tunnus: 60002:002:0029) ja Paanikse metskond 24 (tunnus: 60002:002:0054). Ala piirneb igast küljest Paanikse metskond 24 maaüksusega. Taotletav Lannu II turbatootmisala hõlmab kogu ulatuses Ikepera turbamaardla (registrikaart nr 0281) vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru plokki 16 ning hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru plokki 2.

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 27.02.2019 riigilõivuseaduse § 123 lõike 1 kohaselt.

Maavara kaevandamisloa muutmise taotluse kohaselt on mäeeraldise aktiivne turba tarbevaru seisuga 01.01.2019 670,688 tuh t, sealhulgas vähelagunenud turvas 262,688 tuh t ning hästilagunenud turvas 408 tuh t. Kaevandatav turba varu on 574,688 tuh t, sealhulgas vähelagunenud turvas 262,688 tuh t ja hästilagunenud turvas 312 tuh t. Maavara kaevandamise maksimaalseks aastamääraks taotletakse 8 tuh t.

Taotletava mäeeraldise kirdenurgast ~50 m kaugusele jääb kuni 10 km² suuruse valgalaga maaparandussüsteemi eesvool IKERPA (TTP-363)-2 (IKERPA OJA) (keskkonnaregistri kood VEE1013900, maaparandussüsteemide registri kood 31013900100200011E), ning mille veekaitsevööndi (1 m), eesvoolu kaitsevööndi (12 m) ning kalda piiranguvööndiga (50 m)

mäeeraldisel kattumist ei ole. Taotletava mäeeraldise teenindusmaa kirdenurk kattub eelnimetatud veekogu veekaitsevööndiga, eesvoolu kaitsevööndiga ja kalda piiranguvööndiga. Seletuskirjas on selgitatud, et kirjeldatud ala on jäetud taotletava teenindusmaa koosseisu, kuna see on varasemalt kaevandamisega rikutud ning tuleb tulevikus koos tootmisalaga korrastada. Taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa kattuvad idaosas vastavalt kuni 26,7 m ja 30,3 m ulatuses II kategooria kaitsealuse liigi *Tetrao urogallus* (metsis) leiukohaga (keskkonnaregistri kood KLO9123771). Seletuskirjas on selgitatud, et maavaravaru kinnitamise korralduses (Lisa 1) on viidatud Keskkonnaameti kooskõlastusele, milles nõustutakse kirjeldatud alal nii maavaravaru kinnitamise kui ka kaevandamisega, Keskkonnaameti 14.01.2019 kiri nr 12-1/19/143-2.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades *MaaPS* erisusi.

MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) 5. peatükki, arvestades *MaaPS* erisusi.

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse kaevandamisloa muutmise taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnanäring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi. Keskkonnaamet jätab kaevandamisloa muutmise taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnanäring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

Kaevandamisloa muutmise taotlus on 08.03.2019 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 08.03.2018 kirjaga nr 12-2/19/203-8 kaevandamisloa muutmise taotluse avatud menetluse algatamisest *KeÜS* § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Avalikustamise käigus huvitatuid isikuid ei lisandunud.

Keskkonnaamet saatis 14.03.2019 kirjaga nr 12-2/19/203-9 kaevandamisloa muutmise taotluse, taotluse kohta tehtava otsuse ja loa eelnõu arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele.

Mulgi Vallavalitsus nõustus 19.03.2019 nr 149 korraldusega aktsiaselts Matork Lannu II turbatootmisalal maavara kaevandamiseks antud keskkonnaval VILM-035 muutmisega.

Keskkonnaamet saatis 28.03.2019 kirjaga nr 12-2/19/203-12 kaevandamisloa muutmise taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks maavarade komisjonile. Maavarade komisjon nõustus 15.04.2019 protokollilise otsusega nr 19-58 Lannu II turbatootmisala kaevandamisloa muutmisega.

Kooskõlas *MaaPS* § 1 lõigetega 3 ja 4, *HMS* §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 30.04.2019 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks kaevandamisloa muutmise korralduse eelnõu ning andis 29.04.2019 kirjaga nr 12-2/19/203-13 menetlusosalistele teada haldusakti eelnõu valmimisest. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema *HMS* § 49 lõike 2 ja *KeÜS* § 48 lõike 4 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kättesaamisest arvates. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid ei laekunud.

HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja

vastuväited. Keskkonnaamet küsis aktsiaseltsilt Matork 29.04.2019 kirjaga nr 12-2/19/203-13 arvamust või vastuväiteid kaevandamisloa andmise eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Aktsiaselts Matork 30.04.2019 kirjaga nr.02 teatas, et kaevandamisloa VILM-035 muutmise otsusele ja loa eelnõu osas muudatuste ettepanekud puuduvad.

II. KAALUTLUSED

2.1.Õiguslik alus

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. MaaPS § 67 lõige 1 sätestab, et kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik maavara ammendamiseks, kuid mitte rohkem kui MaaPS § 60 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaja võrra (MaaPS § 60 lõike 1 kohaselt antakse kaevandamisluba kuni 30 aastaks). Turba kaevandamiseks antud lube võib pikendada 30 aasta kaupa kuni kaevandatava maavara ammendamiseni.

Vastavalt MaaPS § 66 lõikele 2 muudetakse kaevandamisluba, kui loa omaja taotleb kaevandamisloa kehtivusaja pikendamist. Loa omanik esitas 28.02.2019 taotluse kaevandamisloa nr VILM-035 kehtivusaja pikendamiseks 30 aasta võrra ehk kuni 27.12.2049. Seisuga 01.01.2019 olid mäeeraldise piires järgmised maavarad: vähelagunenud turba aktiivne tarbevaru 262,688 tuh t, millest kaevandatav varu 262,688 tuh t ja hästilagunenud turba aktiivne tarbevaru 408 tuh t, millest kaevandatav varu 312 tuh t. Maavara kaevandamise maksimaalselt lubatud aastamääraks on 8 tuh t. Jääkvaru suurust ning kaevandatud ala korrastamiseks kuluvat aega arvestades on põhjendatud kaevandamisloa kehtivusaja pikendamine taotletud 30 aasta võrra.

Keskkonnaministri 23.01.2017 määruse nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ § 6 lõike 3 punkti 2 kohaselt kui luba muudetakse, sealhulgas mäeeraldist laiendatakse, kantakse loa vormile taotluses märgitud maavara kogus, millest on lahutatud kuni loa andmise kuupäevale eelneva kvartali lõpuni kaevandatud maavara kogus.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Kaevandamisloa muutmise taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja (Maa-ameti kiri 01.03.2019 nr 9-3/19/3996). Paluti täiendada graafilisi lisasid.

Kirjaga 04.03.2019 nr 12-2/19/203-4 edastas Keskkonnaamet taotluse puudused ettevõttele.

Aktsiaselts Matork esitas 04.03.2019 e-kirjaga parandatud taotluse (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.02.2019 kirjaga nr 12-2/19/203-5).

Kaevandamisloa muutmise taotlust kontrollis teistkordselt keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja (Maa-ameti kiri 06.03.2019 nr 9-3/19/3996-3). Ettepanekuid ei tehtud.

MaaPS § 45 lõike 1 kohaselt on turba kaevandamiseks lubatud kaevandamisluba taotleda üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alal või maardlal.

MaaPS § 45 lõike 3 kohaselt kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantakse turbamaardla või selle osa või muu turbaala, mis on inimtegevusest mõjutatud ja mis ei oma eeldatavalt olulist looduskaitseväärtust ning sama §-i lõike 4 kohaselt kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud turbamaardlal antakse kaevandamisluba turba kaevandamise aastamäära piires.

Turba kaevandamise aastamäär on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 22.12.2016 määrusega nr 150 (edaspidi *määrus nr 150*).

Ikepera turbamaardla on kantud keskkonnaministri 27.12.2016 määruse nr 87 „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekiri“ lisas 2 toodud kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja.

Lannu II turbatootmisala mäeeraldise kaevandamisloa muutmise taotluse kohaselt on tegemist olemasoleva mäeeraldisega, kus toimus varude ümberhindamine. Lannu II turbatootmisala kaevandamise maksimaalset aastamäära ei muudetud. Kuna kaevandamise maksimaalset aastamäära ei muudetud, ei muutunud ka varasemalt kaevandamislubadega antud Viljandi maakonna turba kaevandamise aastamäär.

2.2. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnaamet otsustas 28.03.2019 kirjaga nr 12-2/19/203-11 „Lannu II turbatootmisala maavara kaevandamise loa VILM-035 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algamata jätmise“ jätta algamata keskkonnamõju hindamise kaevandamisloa nr VILM-035 muutmise menetluse käigus.

Eelnimetatud otsuse kohaselt kantakse kavandatava tegevuse erisused või keskkonnameetmed muidu ilmnedava olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks antavale kaevandamisloale täiendavateks tingimusteks.

2.3. Kaalutlused loa andmisel

Kaevandamisloa muutmise menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid ja KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Tulenevalt MaaPS § 50 lõikest 6 tuleb kaevandamisloa taotlemisel taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeheidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab kaevandamisloa taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta. Kui jäätmed tekivad kaevandamise käigus, siis jäätmeseaduse § 42¹ lõike 3 punkti 1 alusel esitatakse kaevandamisjäätmekava loa andjale kinnitamiseks koos asjaomase loa taotlusega, lähtudes MaaPS kehtestatud nõuetest. Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Taotluse kohaselt turba kaevandamise tootmisprotsessis kaevandamisjäätmeid ei teki. Seega ei ole vajalik kaevandamisjäätmekava.

MaaPS § 55 lõige 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alust on kontrollitud menetluse käigus ning aktsiaseltsil

Matork ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 11.03.2019).

2.4. Täiendavate tingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 2 punkti 5 alusel märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavaravarude ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ja kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks. Kaevandamisloaga reguleeritakse vaid mäeeraldises ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Hetkel kehtivale Lannu II kaevandamisloale VILM-035 ei ole kantud täiendavaid tingimusi. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole Lannu II turbatootmisalal kaevandamise kohta esitatud kaebusi ülenormatiivse tolmu ja müra osas. Välistamiseks ebasoodsate keskkonnamõjude avaldumist ning lähtudes ettevaatusprintsipist lisab Keskkonnaamet antavale loale täiendava tingimuse järgmises sõnastuses: tolmuheitmete vähendamiseks piirata veokite liikumiskiirust turbatootmisalal kuni 30 km/h ning töö toimumisel sademetevaasel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C (kevad-suvi-sügis) pidevalt kasta turbatootmisala teid ja teenindusplatse veega või töödelda vastavate vahenditega. Toodangu väljaveol tuleb veoautodel kasutada koormakatteid.

III. OTSUSTUS

Arvestades eeltoodut ja võttes aluseks MaaPS ja Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 „Osakondade põhimääruse kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaosakonna põhimääruse kinnitamine“ ning tuginedes Mulgi Vallavalitsuse korraldusele 19.03.2019 nr 149 ja maavarade komisjoni 15.04.2019 istungi protokollilisele otsusele nr 19-58 ja aktsiaselts Matork taotlusele, otsustan:

3.1. Muuta aktsiaseltsile Matork kuuluvat kaevandamisluba nr VILM-035 (lisatud) järgnevalt:

3.2. Määrata loa vormi punktis 1. loa omaja 1.1. ettevõtja nimi: aktsiaselts Matork 1.3. Aadress Viljandi maakond, Viljandi vald, Eesnurga küla, 70306;

3.3. Määrata loa vormi punktis 2. kaevandaja 2.2. ettevõtja nimi: aktsiaselts Matork 2.3. Aadress Viljandi maakond, Viljandi vald, Eesnurga küla, 70306;

3.4. Määrata loa vormi punktis 4. mäeeraldis ja selle teenindusmaa 4.2. Mäeeraldise asukoht (maakond, vald) Viljandi maakond, Mulgi vald, 4.3. Mäeeraldise pindala 106,65 ha, 4.4. Mäeeraldise teenindusmaa pindala 108,58 ha;

3.5. Määrata loa vormi punktis 5. geoloogiline uuring Geoloogilise uuringu aruanne: Aruanne jääkvaru täpsustamise kohta Ikepera maardlas Lannu uuringuruumis (varu seisuga 08.06.2016. a (Nirgi, 2018), geoloogiafondi number 8963, varude kinnitamise otsus ja kuupäev Maa-ameti peadirektori käskkiri nr 1-17/19/83, 8.01.2019;

3.6. Määrata loa vormi punktis 6. maavara kogus 6.1 vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru suuruseks 262,688 tuh t ja kaevandatava varu suuruseks 262,688 tuh t;

hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru suuruseks 408 tuh t ja kaevandatava varu suuruseks 312 tuh t, 6.2. Maavara kogus on esitatud seisuga 31.03.2019;

3.7. Määrata loa vormi punktis 8. maavara kasutamine 8.4. Loa kehtivusaeg kuni 27.12.2049;

3.8. Määrata loa vormi punktis 9. 2 kaevandatud maa kasutamise sihtotstarve: taastuv soo;

3.9. Lisada loa vormi punktis 10. täiendavad tingimused: Tolmuheitmete vähendamiseks piirata veokite liikumiskiirust turbatootmisalal kuni 30 km/h ning töö toimumisel sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C(kevad-suvisügis) pidevalt kasta turbatootmisala teid ja teenindusplatse veega või töödelda vastavate vahenditega. Toodangu väljaveol tuleb veoautodel kasutada koormakatteid.

3.10. Avalikustada aktsiaselts Matork kaevandamisloa muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Maavara kaevandamisluba VILM-035 on kättesaadav Keskkonnaameti e-teenuste portaalis <https://eteenus.keskkonnaamet.ee>.

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul loa teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva haldusakti andjale HMS-s sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo
keskkonnaosakond

Saata: aktsiaselts Matork

Teadmiseks: Mulgi Vallavalitsus, Maa-amet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Aare Mark
maapõuespetsialist
maapõuebüroo
keskkonnaosakond